Gabriël Smit

Gabriël Wijnand Smit is geboren in Utrecht op 25 februari 1910. Hij werd geboren in een oudkatholiek gezin, maar stapte toen hij volwassen was over naar de Rooms-Katholieke Kerk.

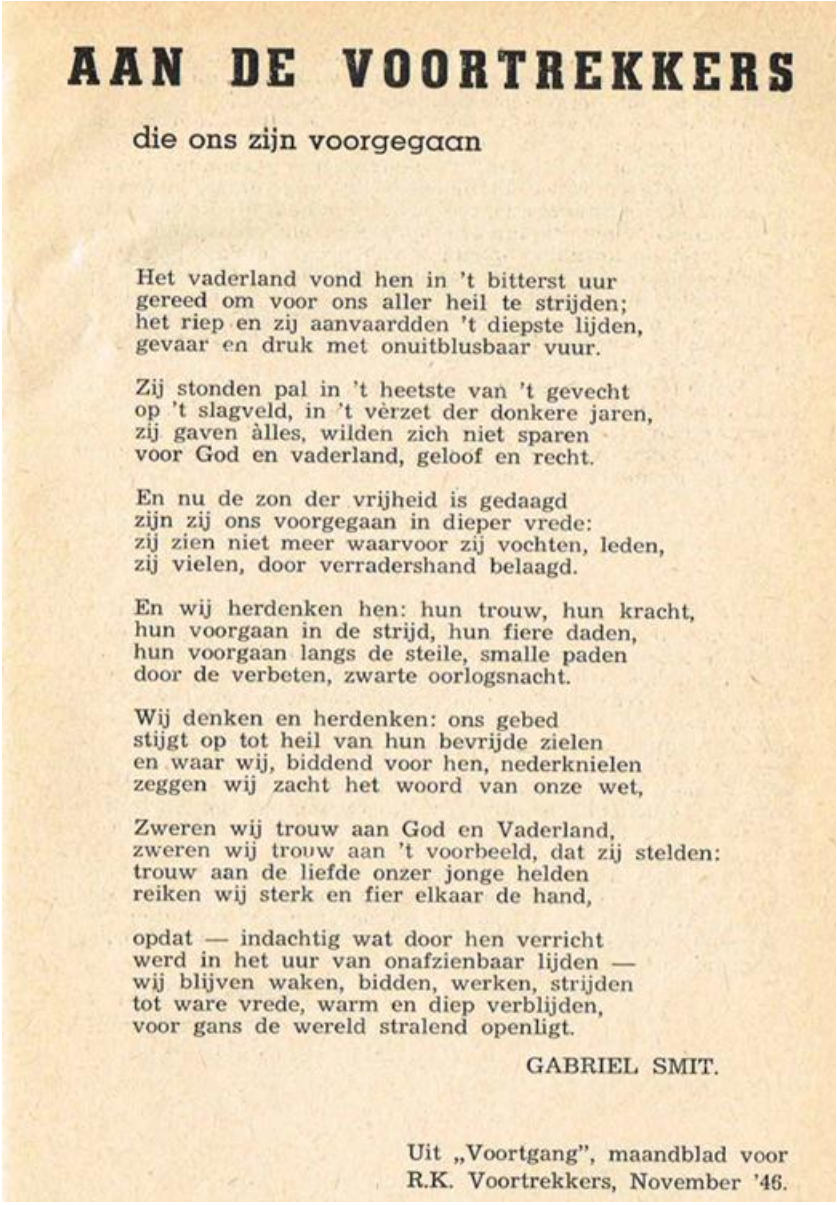
Op zijn twintigste verhuisde hij naar Hilversum. Later verhuisde hij naar 's-Graveland, waar hij jarenlang raadslid voor de KVP was en enige tijd waarnemend burgemeester. Vervolgens verhuisde hij naar Laren, waar zijn grote gezin opgroeide.

Smit begon in 1933 als journalist bij de *Gooi- en Eemlander* en trad aan als redacteur van het antisemitische *De Nieuwe Gemeenschap*. Hij vertrok daar samen met A. den Doolaard, toen de hoofdredacteur openlijk het antisemitisme ging uitdragen. Vervolgens werkte hij voor *De Linie* en *De Gids*. Hij werd daarna kunstredacteur en -criticus en redacteur geestelijk leven van de *Volkskrant*, en schreef ook veel voor radio en televisie. Hij was een Nederlandse rooms-katholieke dichter, essayist, toneelschrijver, vertaler, kunstcriticus, journalist, redacteur en politicus.

Gabriël was actief bij de Katholieke Verkenners in Hilversum. Hij was in 1939 in Hilversum Oubaas bij de Paulusstam van de Sint Paulusgroep en bleef dat tot het verbod op Scouting op 2 april 1941. In 1939 werd Gabriël ook Assistent Hoofdkwartierscommissaris Pers en Propaganda bij de NPV. Op 11 november 1939 werd bij de katholieke Mgr. Hamergroep in Bussum de Mgr. Hamerstam opgericht en Gabriël was hierbij in 1939 en 1940 betrokken. Paul Thole was één van de voortrekkers daar.

Tijdens de oorlog werden zes bundels van Smit clandestien uitgegeven en was hij als redacteur betrokken bij het clandestiene literaire tijdschrift *Ad interim*. Smit was gelijktijdig hoofdcorrespondent van de Nazistische Nederlandsche Kultuurkamer. Deze dubbelrol verleende hem dan ook de naam "de dubbele pannebakker". Of en in welke mate Smit pro-Duits was, is onduidelijk. Die dubbelrol echter maakte het hem mogelijk in 's-Graveland en Kortenhoef illegale krantjes te maken en te verspreiden. Deze krantjes werden gedrukt boven de timmerwerkplaats van De Haan en werden daar door twee kinderen, Eetje en Andreas Schelfhout, in de dubbele bodem van een wandelwagentje opgehaald en naar Gabriel Smit gebracht. Hij haalde de helft van de krantjes uit het wagentje. Vervolgens gingen de jongens naar de gaarkeuken om de gezinsportie suikerbieten op te halen. Gabriël Smit verzorgde de verdere verspreiding in 's-Graveland, Bob Schelfhout deed dat in Kortenhoef. Maar anders dan iedereen zou denken: hij stopte de krantjes 's nachts in de bus bij NSB-gezinnen.

Gabriël is op 23 mei 1981 in Laren overleden aan een longaandoening.

AAN DE VOORTREKKERS

die ons zijn voorgegaan

Het vaderland vond hen in 't bitterst uur
gereed om voor ons aller heil te strijden;
het riep en zij aanvaardden 't diepste lijden,
gevaar en druk met onuitblusbaar vuur.

Zij stonden pal in 't heetste van 't gevecht
op 't slagveld, in 't verzet der donkere jaren,
zij gaven alles, wilden zich niet sparen
voor God en vaderland, geloof en recht.

En nu de zon der vrijheid is gedaagd
zijn zij ons voorgegaan in dieper vrede:
zij zien niet meer waarvoor zij vochten, leden,
zij vielen, door verradershand belaagd.

En wij herdenken hen: hun trouw, hun kracht,
hun voorgaan in de strijd, hun fiere daden,
hun voorgaan langs de steile, smalle paden
door de verbeten, zwarte oorlogsnacht.

Wij denken en herdenken: ons gebed
stijgt op tot heil van hun bevrijde zielen
en waar wij, biddend voor hen, nederknielen
zeggen wij zacht het woord van onze wet,

Zweren wij trouw aan God en Vaderland,
zweren wij trouw aan 't voorbeeld, dat zij stelden:
trouw aan de liefde onzer jonge helden
reiken wij sterk en fier elkaar de hand,

opdat — indachtig wat door hen verricht
werd in het uur van onafzienbaar lijden —
wij blijven waken, bidden, werken, strijden
tot ware vrede, warm en diep verblijden,
voor gans de wereld stralend openligt.

GABRIEL SMIT.

Uit „Voortgang", maandblad voor
R.K. Voortrekkers, November '46.

Meer informatie

Gabriël Wijnand Smit (1910 - 1981) - Genealogy (geni.com)
Gabriël Smit - Wikipedia
Ondergrondse Pers 1940-1945 deel II (geni.com)
Gabriël Smit (1910-1981): 'Een dubbele pannebakker' (uva.nl)
De Katholieke verkenner november 1939
Logboek Mgr Hamerstam Bussum (318) Scoutingmuseum Baarn
Boekje met stammen van de verkennerij uit Amersfoort, Baarn, Bussum, Ede, Hilversum, Laren, Soest en Zeist met namen en adressen van de leiding, z.d.. 927 Verbeek, C.P. (NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies) - NIOD
Voortgang, maandblad voor R.K. Voortrekkers, november 1946

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.